
Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 26. maj 2010

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA ZA TOČKOVANJE JEZIKOVNE ENOTE

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE

Posamezne naloge jezikovne enote so točkovane z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več, kakor je možnih točk.

Pri točkovanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna metoda. Negativna metoda točkovanja pomeni, da ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga točkovana z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Pozitivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih kriterijev.

I. Razumevanje besedila

Naloge, ki preverjajo razumevanje besedila, so polodprtega tipa. Napake v razumevanju besedila se odštevajo od skupnega števila točk za posamezno vprašanje oziroma nalogo po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
Pravilna, kakovostna in celovita rešitev	Vse točke
Pravilna, a preprosta in skromna rešitev	Odbitek 1–2 točk
Vsaka napačna navedba v rešitvi	Odbitek 1 točke
Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi	Odbitek 1 točke

II. Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Ortografska napaka

Ortografska (pravopisna) napaka (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) pomeni odbitek 1/4 točke; zanemarimo liho število napak (1/4, 3/4 točke) in upoštevamo samo sodo število napak (2/4 = 1/2 točke, 4/4 = 1 točka). Odbitki točk za ortografske napake se seštevajo iz naloge v nalogo, dokler ne dosežejo sodega števila, nato se odbijejo od možnega števila točk za tisto nalogo, v kateri dosežejo prvi sodi seštevek. Postopek se ponavlja.

Morfološka napaka

Morfološka napaka, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, pomeni odbitek 1 točke. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem sklanjatvenem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona, načina v glagolski obliki, spreganje po napačnem spregatvenem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).

Sintaktična napaka

Sintaktična napaka pomeni odbitek toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

REŠITVE NALOG JEZIKOVNE ENOTE

I. RAZUMEVANJE BESEDILA (15 točk)

1. naloga (4 točke)

Premagal je jecljavost, siromašnost glasu in šibkost pljuč.

2. naloga (4 točke)

V usta si je dal kamenčke in glasno recitiral verze.

3. naloga (3 točke)

Deklamiral je na morski obali, v katero so udarjali valovi.

4. naloga (3 točke)

Ker je pred nastopom natančno domislil stvar, o kateri se je razpravljalo.

5. naloga (1 točka)

Demosten je napadal Filipa (Makedonskega).

II. OBVLADOVANJE OBLIKOSLOVJA IN SKLADNJE (35 točk)

1. naloga (6 točk)

Osebne glagolske oblike						Neosebne glagolske oblike			
Glagol	Analiza					Glagol	Analiza		
	Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.		Oblika	Čas	Način
diceret (2. vrst.)	3.	sg.	konj.	impf.	akt.	ambulans (4. vrst.)	ptcp.	prez.	akt.
agebatur (6. vrst.)	3.	sg.	ind.	impf.	pas.	loqui (6. vrst.)	inf.	prez.	pas.
meditatus erat (6. vrst.)	3.	sg.	ind.	plpf.	pas.	esse (7. vrst.)	inf.	prez.	akt.

2. naloga (3 točke)

Zaimek	Vrsta	Analiza		
		Sklon	Število	Spol
(in) quod (4. vrst.)	oziralni zaimek	ak.	sg.	n.
se (4. vrst.)	povratni osebni zaimek	ak.	pl.	m.
eum (7. vrst.)	osebni/kazalni zaimek	ak.	sg.	m.

3. naloga (4 točke)

Impedimenta naturae a Demosthene superata sunt.

4. naloga (6 točk)

a) Demosthenes, coniectis in os calculis, magna voce multos versus pronuntiabat.

Konstrukcija: **ablativus absolutus** (1 točka)

Prevod: **potem ko je v usta vrgel kamenčke** (2 točki)

b) Nonnulli eum timidum esse existimabant.

Konstrukcija: **accusativus cum infinitivo** (1 točka)

Prevod: **Nekateri so menili, da je plašen.** (2 točki)

5. naloga

(12 točk)

a) In Demosthene tantum studium fuit, ut impedimenta naturae superaret.

	Izpis	Analiza			
Vezna beseda	ut	podredni veznik			
Glagolska oblika	superaret	Oseba	Število	Naklon	Čas
		3.	sg.	konj.	impf.
		Utemeljitev časa in naklona: konjektiv istodobnosti za nadrednim glagolom v stranskem času			
Stavčna funkcija	–	prislovno določilni (posledični) odvisnik			

b) Quamvis enim balbus esset, nemo planius dicebat quam ille.

	Izpis	Analiza			
Vezna beseda	quamvis	podredni veznik			
Glagolska oblika	esset	Oseba	Število	Naklon	Čas
		3.	sg.	konj.	impf.
		Utemeljitev časa in naklona: konjektiv istodobnosti za nadrednim glagolom v stranskem času			
Stavčna funkcija	–	prislovno določilni (dopustni) odvisnik			

c) Cum voce exilis et pectore parum validus esset, magna voce multos versus ambulans pronuntiabat.

	Izpis	Analiza			
Vezna beseda	cum	podredni veznik			
Glagolska oblika	esset	Oseba	Število	Naklon	Čas
		3.	sg.	konj.	impf.
		Utemeljitev časa in naklona: konjektiv istodobnosti za nadrednim glagolom v stranskem času			
Stavčna funkcija	–	prislovno določilni (časovni) odvisnik			

6. naloga

(4 točke)

a) Auctores antiqui scribunt **Demosthenem** omnia naturae impedimenta industriā **superavisse**.

(2 točki)

b) Magister scire voluit, **cur** nonnulli Demosthenem timidum esse **existimavissent**.

(2 točki)

Skupno število točk pole 1 OR/VR: 50

NAVODILA ZA TOČKOVANJE PREVODNE ENOTE

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se točkujejo po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
1. Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravni	50
2. Obvladovanje slovenskega jezika	5
3. Slog	5

Pri 1. in 2. merilu uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk), pri 3. merilu pa pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

1. Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravni

Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa vrednotimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Pri ugotavljanju in točkovanju morfoloških napak smiselno upoštevamo navodila za točkovanje napak v jezikovni enoti. Leksikalna napaka pomeni odbitek 1/2 ali 1 točke. Z odbitkom 1/2 točke ovrednotimo izbiro manj ustrezne besede, z odbitkom 1 točke pa uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.

2. Obvladovanje slovenskega jezika

Pravopisne napake točkujemo enako kakor latinske ortografske napake (po 1/4 točke), napake v oblikoslovju in skladnji pa kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).

3. Slog

Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ovrednotimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Skupno število točk pole 2 OR in VR: 60

REŠITEV PREVODNE ENOTE

Osnovna raven

Seneka razmišlja o pretiranih časteh, namenjenih športnikom.

Slavnim atletom, ki so zmagali v Olimpiji, so Grki določili najvišje časti tako, da, ko so se vračali v svoja mesta z zmago, so se v slavnostnem sprevodu s četverovprego peljali v mesto in vse do konca življenja uživali dohodke, določene od države. Zaradi tega se čudim, da tudi pisateljem niso (bile) dodeljene enake časti, ker vsem ljudstvom izkazujejo neštene koristi. Atleti namreč z vajami naredijo svoja telesa močnejša, pisatelji pa ne povečujejo samo svojih umskih sposobnosti, ampak tudi vseh drugih. Kaj namreč koristi ljudem Milon iz Krotona ali pa drugi, ki so bili zmagovalci v isti športni panogi. Nauki Pitagore, Demokrita, Platona, Aristotela in drugih modrih ljudi pa vsak dan obrodijo nove in obilne sadove ne le njihovim someščanom, ampak tudi vsem drugim ljudstvom. Ker torej pisatelji prinašajo ljudem tolikšne darove, menim, da jim ni potrebno dodeliti samo vencev, ampak jih tudi posaditi v bivališča bogov.

(60 točk)

Višja raven

Seneka razmišlja o pretiranih časteh, namenjenih športnikom.

Slavnim atletom, ki so zmagali v Olimpiji, so Grki določili tako velike časti, da so se, ko so se z zmago vrnil v svoja mesta, v slavnostnem sprevodu na četverovpregi peljali skozi obzidje, in so vse do konca življenja uživali dohodke, določene od države. Zaradi tega se čudim, da niso (bile) enake in še večje časti dodeljene tudi pisateljem, ker vsem ljudstvom izkazujejo brezmejne koristi. Atleti namreč z vajami naredijo močnejša svoja telesa, pisatelji pa ne večajo samo svojih umskih sposobnosti, ampak tudi vseh drugih. Kaj namreč koristi ljudem, da je bil Milon iz Krotona, nepremagljiv, ali pa drugi, ki so bili zmagovalci v isti športni panogi. Nauki Pitagore, Demokrita, Platona, Aristotela in drugih modrih ljudi pa vsak dan za vse ljudi (vsem ljudem) obrodijo nove in obilne sadove. Ker torej pisatelji prinašajo ljudem tolikšne darove, menim, da jim ni potrebno dodeliti samo vencev, ampak jih tudi posaditi v bivališča bogov.

(60 točk)

NAVODILA ZA TOČKOVANJE KNJIŽEVNE ENOTE

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, in poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se točkujejo po naslednjih merilih:

- pri nalogah zaprtega tipa (naloga I.1) se vsak pravilen odgovor točkuje z eno točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Negativna metoda pomeni, da se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
Pravilna, kakovostna in celovita rešitev	Vse točke
Pravilna, a preprosta in skromna rešitev	Odbitek 1–2 točk
Vsaka napačna navedba v rešitvi	Odbitek 1 točke
Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi	Odbitek 1 točke

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah esejskega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po naslednjih merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Merila	Število točk
Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost	0–10 do največ 20
Problemska obravnava snovi	0–1
Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri	0–1
Zanimivost in izvirnost obravnave	0–1
Zrelost obravnave	0–1
Pomenska povezanost besedila	0–1

REŠITVE NALOG KNJIŽEVNE ENOTE

I. VPRAŠANJA O AVTORJEVEM ŽIVLJENJU IN DELU	(5 točk)
---	----------

- 1. naloga** (5 točk)
- 1.1 B (1 točka)
  - 1.2 A (1 točka)
  - 1.3 Lukan ... Petronij (2 točki)
  - 1.4 C (1 točka)

II. VPRAŠANJA O KNJIŽEVNI DOBI IN ZVRSTEH	(30 točk)
---	-----------

- 1. naloga** (10 točk)
- 1.1
- a) Seneka/Juvenal/Perzij
  - b) Petronij
  - c) Marcial
  - č) Feder
  - d) Livij/Tacit
- 1.2 Avgust, Tiberij, Kaligula, Klavdij, Neron.

2. naloga (20 točk)

Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva.

III. VPRAŠANJA O DELU IN/OZIROMA ODLOMKU	(25 točk)
--	-----------

- 1. naloga** (25 točk)
- Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.*

Skupno število točk pole 3 VR: 60